



**KLAGANDE**

Eia Fryklund Chebi, 19951026-5342

Ombud: Jimmy Laine

**MOTPART**

Försäkringskassan

**ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 9 maj 2019 i mål nr 2754-18,  
se bilaga A

**SAKEN**

Aktivitetsersättning

---

**KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE**

Kammarrätten beviljar Eia Fryklund Chebi hel aktivitetsersättning från och med september 2017 till och med september 2018.

---

**YRKANDEN M.M.**

*Eia Fryklund Chebi* yrkar att hon beviljas sökt aktivitetsersättning och anför följande.

Hon har omfattande besvär som sätter ned hennes förmåga till aktivitet. Såväl överläkare som specialistläkare i psykiatri har ansett att hennes besvärsbild är av sådan art och grad att det inte är rimligt att anta att hon inom de närmaste 1–2 åren kommer att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande i någon grad, inte ens i ett välanpassat arbete. Det saknas anledning att ifrågasätta riktigheten i den professionella medicinska bedömning som gjorts. Den neuropsykiatriska utredning som utfördes i

augusti 2019 får anses styrka den bedömning som tidigare gjorts av behandlande läkare.

Eia Fryklund Chebi har i kammarrätten kommit in med ny medicinsk utredning.

*Försäkringskassan* medger bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Eia Fryklund Chebi ger tillsammans med sitt överklagande till kammarrätten in nya medicinska handlingar. Försäkringskassan kan konstatera att det i handlingarna har angetts ytterligare besvär utöver de som tidigare framkommit i det medicinska underlaget, men att besvärsbilden i huvudsak har varit densamma som under prövningsperioden. I det nya medicinska underlaget lämnas en betydligt mer detaljerad redogörelse för besvären och hur de sätter ned arbetsförmågan. Försäkringskassan anser, mot bakgrund av den nya medicinska bevisning som har getts in, att Eia Fryklund Chebi har gjort sannolikt att hon saknat arbetsförmåga i ett arbete som en arbetsgivare varit villig att betala för under den period hon har ansökt om aktivitetsersättning för. Utifrån de omfattande funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar som nu har kommit fram har Eia Fryklund Chebi även gjort sannolikt att hennes arbetsförmåga inte kunnat förbättras inom ett år – varken med medicinska eller arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser.

### **SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE**

Det samlade medicinska underlaget i målet visar att Eia Fryklund Chebi under aktuell period hade så omfattande funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar att det är sannolikt att hennes arbetsförmåga varit helt nedsatt under minst ett år gentemot förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Hon är därför berättigad till sökt aktivitetsersättning.

---

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Lars Dahlström

Henrik Brusin  
referent

Martina Palmgren

/Klara Nordin



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I KARLSTAD**

**DOM**  
2019-05-09  
Meddelad i Karlstad

Mål nr  
2754-18

**KLAGANDE**

Eia Fryklund Chebi, 19951026-5342  
Styckåsgatan 25  
671 40 Arvika

Ombud: Advokat Thor Olsson  
Advokat Thor Olsson AB  
Box 91  
671 22 Arvika

**MOTPART**

Försäkringskassan  
Processjuridiska enheten, Göteborg  
405 12 Göteborg

**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Försäkringskassans beslut den 16 april 2018, dnr 180385640559, se bilaga 1

**SAKEN**

Aktivitetsersättning

---

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

---

## **BAKGRUND**

Försäkringskassan avslog Eia Fryklund Chebis ansökan om aktivitetsersättning den 13 februari 2018. Efter omprövning ändrade inte Försäkringskassan sitt beslut. Motivering till beslutet framgår av bilaga 1.

## **PARTERNAS TALAN**

### **Vad Eia Fryklund Chebi anför**

Eia Fryklund Chebi yrkar att hon ska beviljas aktivitetsersättning. Hon redogör utförligt för sin problematik och anför i huvudsak följande. Hon lider av perifer neuropati<sup>1</sup>, lumbago och ryggvärk varje dag. Hon ramlar eller snubblar och river ner och förstör saker. Hon är oerhört stresskänslig. Hon har både studerat och haft arbete, men det fungerade inte. Hon har fått sparken bl.a. på grund av dåligt uppförande, svordomar och ryggvärk. När hon stressar upp sig får hon smärta direkt. Hon undviker helst att handla då hon blir för stressad och hon kan inte ens städa då det gör ont i ryggen. Hennes ben är också olika långa. Hon har provat värktabletter, vitaminer, sjukgymnast, kiropraktor, yoga m.m., men det har inte hjälpt. Hon har haft inlärningssvårigheter i alla år. Hon har på grund av svåra upplevelser och fysiskt våld panikattacker, mardrömmar, ångest och oro. Hon lider också av Tourettes med koproli<sup>2</sup> och har ofta fått sparken på grund av detta. Hon har också ADHD och är väldigt impulsiv vilket ofta har gett dåligt resultat. Hon kan inte koncentrera sig. Enligt läkarintyg från läkare Lena Netterberg är hennes arbetsförmåga 100 % nedsatt två år både på öppna och slutna arbetsmarknaden. Även överläkaren Lena Åström bedömer att hennes arbetsförmåga är helt nedsatt. Hon är oförmögen att försörja sig själv på grund av såväl somatisk som psykisk sjukdom, följdtilstånd efter sjukdom och möj-

---

<sup>1</sup> Neuropati är ett sjukdomstillstånd i kroppens nerver

<sup>2</sup> tvångsmässigt yttrande av könsord, tillmälen, hot eller andra okvädingsord

ligen även på grund av medfött funktionshinder. Hennes arbetsförmåga är varaktigt nedsatt.

Hon åberopar som stöd för sin talan följande bifogade handlingar, som förvaltningsrätten haft tillgång till

- Läkarnotitande om hälsotillstånd utfärdad av överläkaren Lena Åström daterat den 16 november 2017
- Läkarnityg utfärdad av läkaren Christina Lindgren daterat den 16 mars 2017
- Läkarnotitande för aktivitetsersättning och läkarnityg för sjukpenning utfärdade av specialistläkaren i allmän psykiatri Lena Netterberg daterade den 15 mars 2018 och den 25 april 2018
- Testresultat från åttonde klass

#### **Vad Försäkringskassan anför**

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Beträffande läkarnityet från överläkaren Lena Åström är det oklart vilka tester och/eller observationer som läkaren grundar sin bedömning på. I stället förefaller läkaren ha dragit sina egna slutsatser om Eia Fryklund Chebi aktivitetsbegränsningar utifrån de uppgifter som Eia Fryklund Chebi själv har lämnat. Bevisvärdet av uppgifterna måste därmed anses begränsat. Det överklagade beslutet grundar sig inte på att Eia Fryklund Chebi inte hunnit få någon ADHD diagnos. Intyget från den 9 maj 2018 innehåller inte några uppgifter om aktuella funktionsnedsättningar eller aktivitetsbegränsningar baserade på objektiva undersökningsfynd. Det bedöms att Eia Fryklund Chebi bör kunna utföra ett lämpligt anpassat arbete i vilket hänsyn tas till hennes besvär. Ett sådant arbete är ett arbete med tydliga och väl strukturerade arbetsuppgifter som inte ställer krav på god koncentrationsförmåga och som inte innehåller några arbetsmoment med kundkontakt.

## **SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVÖGRANDE**

### **Rättslig reglering**

En försäkrad vars arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan och som var försäkrad vid försäkringsfallet har, enligt bestämmelser i 33–36 kap. socialförsäkringsbalken, förkortad SFB, rätt till aktivitetsersättning. För rätt till aktivitetsersättning krävs att nedsättningen kan antas bestå under minst ett år. Aktivitetsersättning kan utges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. När det bedöms hur nedsatt arbetsförmågan är ska Försäkringskassan beakta den försäkrades förmåga att försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Bedömningen ska göras efter samma grunder oavsett på vilket sätt prestationsförmågan är nedsatt, och i förhållande till ett heltidsarbete (33 kap 5, 7 9-11 §§ SFB).

### **Utredning**

I utredningen finns, förutom de av Eia Fryklund Chebi åberopade handlingarna, följande handlingar som förvaltningsrätten tagit del av

- Intyg utfärdat av kuratorn Eva Åkerman daterat den 9 maj 2018
- Läkarutlåtande om hälsotillstånd utfärdat av specialistläkaren Sören Akselson daterat den 23 januari 2018

Av läkarintyg utfärdat av läkaren Christina Lindgren framgår att det bedöms att Eia Fryklund Chebi delvis kommer att få tillbaka sin arbetsförmåga i nuvarande arbete.

Av läkarutlåtande om hälsotillstånd utfärdat av överläkaren Lena Åström anges dianosen utmattningssyndrom. Som aktivitetsbegränsningar anges att Eia Fryklund Chebi har ytterst svårt att hantera stressförändringar och krav,

svårt att vara uppmärksam, lära sig nytt, förstå instruktioner, planera, påbörja, genomföra och avsluta aktiviteter och att hon behöver lång tid för återhämtning. Läkaren bedömer att Eia Fryklund Chebis arbetsförmåga kan utvecklas på sikt i fall hon återhämtar sig från utmattningssyndrom samt får en adekvat medicinering i fall hon har en neuropsykiatrisk problematik. Läkaren rekommenderar aktivitetsersättning i ett år.

Av läkarutlåtande om hälsotillstånd utfärdat av specialistläkaren Sören Ak-selson anges diagnoserna recidiverande depression samt ADHD ej utredd men kliniskt sannolik. Som aktivitetsbegränsningar anges att Eia Fryklund Chebi har bristande koncentration, uppmärksamhet och impuls kontroll som medför aktuellt och tidigare arbetshinder. Hon har provat att arbeta som garderobier, personlig assistent och på gym men antingen fått sparken eller slutat till följd av ADHD relaterade syndrom, inte minst genom impulsiv verbal aggression. Läkaren bedömer att i första hand måste en neuropsykiatrisk utredning komma till stånd för att därmed möjliggöra behandling. Läkaren bedömer vidare att arbetsförmågan bör kunna utvecklas väl på sikt efter att ADHD diagnos kan sättas och behandling påbörjas och att depressionen bör kunna behandlas.

Av läkarutlåtande för aktivitetsersättning och läkarintyg för sjukpenning utfärdade av specialistläkaren i allmän psykiatri Lena Netterberg anges diagnoserna posttraumatiskt stressyndrom, recidiverande depression samt stark misstanke om neuropsykiatristörning samt Tourettes syndrom. Som aktivitetsbegränsningar anges att Eia Fryklund Chebi har svårt att behålla arbete på grund av ofrivilliga könsord och är affekt labil. Hon besväras vidare av koncentrationssvårigheter, trötthet, perioder av nedstämdhet, oro och ångest och får lätt impuls genombrott. Hon isolerar sig socialt och har svårt att gå ut. Läkaren bedömer att Eia Fryklund Chebis arbetsförmåga anses 100 % nedsatt åtminstone två år både på öppna och slutna arbetsmarknaden och att



hon bör genomgå neuropsykiatrisk utredning och behandling samt utredning beträffande Tourettes syndrom och eventuellt behandling för detta.

Av intyg utfärdat av kuratorn Eva Åkerman framgår att Eia Fryklund Chebi aldrig haft anställningar längre än någon månad. Hon har svårt att begränsa impulser och har närmast tvångsmässigt farit ut i förolämpningar och opassande tillmälen som hon sedan får ångest över och inte kan kontrollera. Hon har kognitiv nedsättning och svårt med uthållighet, koncentration och fokusering och hon är rastlös, orolig och har ångest.

### **Förvaltningsrättens bedömning**

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att prövningen i målet gäller rätten till aktivitetsersättning fr.o.m. september 2017. Prövningen i målet begränsas i förhållande till tidpunkten för det överklagade beslutet, vilket innebär att omständigheter som uppstått därefter inte kan prövas av förvaltningsrätten som första instans. Det utesluter emellertid inte att t.ex. senare utfärdade medicinska underlag som ger en bild av tidigare förhållanden kan ligga till grund för bedömningen i målet.

Frågan i målet gäller huruvida Eia Fryklund Chebi har rätt till aktivitetsersättning från och med september 2017.

För rätt till aktivitetsersättning krävs att arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan gentemot arbeten på arbetsmarknaden vari även anpassade och skyddade arbeten ingår. Nedsättningen av arbetsförmågan ska kunna antas bestå under minst ett år. Vid bedömningen av arbetsförmågan ska beaktas om den försäkrade har en sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Rehabiliteringsmöjligheterna behöver inte vara uttömda, men om

rehabilitering pågår som nedsätter arbetsförmågan med minst en fjärdedel ska den bedömas pågå i minst ett år framåt för att aktivitetsersättning ska kunna beviljas.

Det är den sökande som ska visa att han eller hon uppfyller förutsättningarna för rätt till ersättning. Nedsättningen av arbetsförmågan, dess omfattning och varaktighet måste styrkas genom det medicinska underlaget och utredningen i målet.

Av handlingarna i målet framgår att Eia Fryklund Chebi provat olika sorters arbeten med kundkontakter, vilka arbeten hon inte har kunnat behålla.

Förvaltningsrätten ifrågasätter inte Eia Fryklund Chebis besvär eller att hon har en nedsatt arbetsförmåga i förhållande till arbeten som innebär kundkontakt. Arbetsförmågan ska dock prövas i förhållande till alla arbeten på arbetsmarknaden, inklusive skyddade arbeten och arbeten med lönebidrag.

Vad gäller den medicinska utredningen i målet konstaterar förvaltningsrätten att denna framförallt beskriver aktivitetsbegränsningar i förhållande till de arbeten som Eia Fryklund Chebis tidigare haft och som innebär kundkontakt. Det bör enligt förvaltningsrättens mening finnas arbeten på arbetsmarknaden med tydliga och väl strukturerade arbetsuppgifter som inte ställer stora krav på god koncentrationsförmåga och där Eia Fryklund Chebi har tillgång till handledare samt inte innebär kontakt med kunder. Det har inte framkommit att någon arbetsprövning har skett i sådana arbeten, och det finns inte något i utredningen som talar för att det föreligger medicinska hinder mot att vidta en sådan arbetsprövning. Förvaltningsrätten anser därmed att Eia Fryklund Chebi inte har gjort sannolikt att hennes arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år i förhållande till samtliga arbeten på arbetsmarknaden. Förutsättningarna för att bevilja henne

aktivitetsersättning är därmed inte uppfyllda och överklagandet ska därför avslås.

### **HUR MAN ÖVERKLAGAR**

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-12).

Hans-Erik Jonasson  
F.d. lagman

I avgörandet har deltagit tre nämndemän.

Föredragande i målet har varit Anita Falk.

Eia Fryklund Chebi  
Styckåsgatan 25  
671 40 Arvika



## Omprövning av beslut om aktivitetsersättning

### Beslut

Försäkringskassan ändrar inte beslutet som fattades den 13 februari 2018.

### Det tidigare beslutet

Försäkringskassan beslutade den 13 februari 2018 att du inte fick aktivitetsersättning. Anledningen till beslutet var att din arbetsförmåga inte bedömts vara nedsatt med minst en fjärdedel i minst ett år på grund av sjukdom i förhållande till alla arbeten på arbetsmarknaden, det vill säga även särskilt anpassade arbeten, arbeten med lönebidrag och skyddade arbeten.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I KARLSTAD

INKOM: 2018-05-28  
MÅLNR: 2754-18  
AKTBIL: 3

### Din begäran om omprövning

Du har begärt omprövning av beslutet och i din skrivelse angett skälen till detta. Du har begärt anstånd för att komplettera ärendet ytterligare och den 15 mars 2018 kommer ett läkarutlåtande om hälsotillstånd daterat den 15 mars 2018 av läkare Lena Netterberg in till Försäkringskassan.

Försäkringskassan har med anledning av din begäran om omprövning gått igenom ärendet på nytt och beaktat det du framfört i din skrivelse.

### Motivering till beslutet

#### Aktivitetsersättning

För att du ska kunna få aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga krävs att arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år av medicinska skäl. Arbetsförmågan ska vara nedsatt i förvärvsarbeten på arbetsmarknaden. Med förvärvsarbete menas alla arbeten på arbetsmarknaden, även arbeten som anpassats efter dina förutsättningar som till exempel lönebidragsarbeten eller skyddat arbete.

#### Försäkringsmedicinsk bedömning

Aktivitetsbegränsningen som anges på intygen är sjukskrivande läkares egen värdering och bedömning av hur diagnos och det som kommit fram vid undersökningen påverkar din förmåga att utföra aktiviteter. Den beskrivningen är den viktigaste informationen för att Försäkringskassan skall kunna fatta beslut i ärendet.

Vid bedömning av rätten till ersättning gör Försäkringskassan en försäkringsmedicinsk bedömning. Denna bedömning innebär att man tittar på förmågan att utföra arbete trots de besvär man upplever. I den försäkringsmedicinska

bedömningen står med andra ord arbetsförmågan i focus och inte själva sjukdomstillståndet.

Det är således inte behandlande läkares bedömning av arbetsförmågan som är avgörande vid prövning av rätten till ersättning utan läkarens faktiska beskrivning av diagnos, objektivt verifierad funktionsnedsättning och aktivitetsbegränsning.

### **Försäkringskassans slutliga bedömning**

Försäkringskassan ifrågasätter inte dina besvär utan gör endast en bedömning av din arbetsförmåga utifrån de medicinska uppgifterna som inkommit i ditt ärende.

Försäkringskassan finner att du har besvär som påverkar din vardag och även din förmåga till aktivitet. Samtidigt kan Försäkringskassan inte finna det medicinskt beskrivet att din arbetsförmåga skulle vara nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år i förhållande till ett för dig anpassat arbete. Med ett sådant arbete menar Försäkringskassan ett arbete med tydliga och väl strukturerade arbetsuppgifter som inte ställer stora krav på god koncentrationsförmåga och där du har tillgång till en handledare. Ett sådant arbete anser Försäkringskassan kan jämföras med ett förvärvsarbete på arbetsmarknaden.

Din läkare skriver att det finns en misstanke om ADHD samt Tourettes syndrom och att du bör genomgå en neuropsykiatrisk utredning. Du har tidigare blivit uppsagd från anställningar på grund av att du ofrivilligt uttalat könsord eller blivit aggressiv. Försäkringskassan finner inte att arbeten som innebär service till kund kan anses som lämpliga utifrån de besvär som din läkare beskriver att du har. I vilken omfattning, om någon, din arbetsförmåga kan anses vara nedsatt under minst ett år i förhållande till ett för dig anpassat arbete enligt ovan kan inte fastställas förrän du arbetsprövat i ett sådant arbete. Förutsättningarna för att bevilja dig aktivitetsersättning är inte uppfyllda.

Försäkringskassan har inte funnit anledning att ändra tidigare beslut.

### **Bestämmelser som beslutet grundas på**

Det här beslutet är grundat på följande bestämmelser:

- 33 kap. 5, 7, 9 – 11 §§ socialförsäkringsbalken,
- 113 kap. 7 § socialförsäkringsbalken.



#### **Är du inte nöjd med beslutet?**

Läs på nästa sida om vad du kan göra.

Försäkringskassan

Helena Svensson De La Cruz



## Är du inte nöjd med beslutet?

Om du tycker att det här beslutet är fel kan du överklaga det hos förvaltningsrätten. I så fall ska du skicka ett brev till Försäkringskassan.



Brevet måste komma in inom två månader från den dag du tagit del av beslutet. Försäkringskassan skickar sedan brevet till förvaltningsrätten.

Brevet ska innehålla följande uppgifter:

- Vilket beslut som du vill överklaga.
- Hur och varför du vill att beslutet ska ändras.
- Ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud vill förvaltningsrätten att du anger ombudets namn, adress och telefonnummer.

Ett överklagande skickas till Försäkringskassan, OMP, Box 70320, 107 23 Stockholm.

## Har du frågor?

Du är välkommen att ringa till mig, Helena Svensson De La Cruz, på 010-119 52 44 eller till vårt kundcenter om du har några frågor.



**Kontaktuppgifter**  
Försäkringskassan, OMP  
Box 70320  
107 23 Stockholm

Telefon: 0771-524 524  
[www.forsakringskassan.se](http://www.forsakringskassan.se)  
Org.nr: 202100-5521





## Hur man överklagar

FR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

### Överklaga skriftligt inom 2 månader

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

#### Vilken dag går tiden ut?

Oftast är sista dagen för överklagande exakt 2 månader från det datum som tiden börjar räknas.

*Exempel:* Du fick del av beslutet den 21 december  
→ tiden går ut den 21 februari.

Om samma datum inte finns i slutmånaden går tiden i stället ut på slutmånadens sista dag.

*Exempel:* Du fick del av beslutet den 31 december  
→ tiden går ut den 28 februari.

Är sista dagen en lördag, söndag eller helgdag, mid-sommarafteon, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.  
  
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.  
  
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

### Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

### Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha



## Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

## Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på [www.domstol.se](http://www.domstol.se).

## HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

### Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.